

CAPUT II.

DE MINISTRO SACRAMENTORUM.

DUBIUM I.

Quid requiratur, ut minister det validè
Sacramentum.

15. Ad valorem Sacramenti requiritur Potestas, et Intentio Ministri. — 14. Utrùm in Ministro requiratur etiam Intentio? — 13. Quotuplex potest esse Intentio? — 16. Non sufficit in Ministro intentio Habitualis, vel Interpretativa. — 17. Non requiritur Actualis. — 18. Sufficit Virtualis. — 19. An sufficiat Intentio coacta? Vel cum errore circa personam suscipientis? — 20. An ad validitatem Sacramentorum requiratur intentio interna Ministri? Et I. an sufficiat sola intentio faciendi actionem externam? — 21. II. An requiratur intentio faciendi quod facit Ecclesia Romana? — 22. III. An requiratur intentio explicita conficiendi Sacramentum, aut producendi effectum Sacramenti? Et an celebrandi ritum externum uti sacrum? — 25. An Minister debeat habere intentionem faciendi ritum sacrum, quem intendit Ecclesia? — 24. Si Minister habet duas intentiones contrarias, quænam debeat prævalere? — 25. Vide Resolutiones Busembai. — 26. An sit validum Sacramentum collatum sub conditione? — 27. An sit licitum conferre sub conditione Sacramenta characterem imprimentia? — 28. An etiam alia Sacramenta? — 29. An in extrema necessitate proximi Minister possit, et teneatur ministrare Sacramentum, quando materia est dubia?

15. — « RESP. Ad valorem Sacramenti in Ministro, non fides » vel probitas, sed præter potestatem (et jurisdictionem in quibusdam) requiritur intentio, seu voluntas saltem virtualis, et » absoluta, vel huic æquivalens, faciendi non tantum externum » illum actum, sed Sacramentum, vel saltem id, quod facit » Ecclesia, vel quod Christus instituit. Est communis ex *Trid.* » *sess. 7. can. 11.* Ratio prioris partis est, quia Sacramenta operantur, non ex dispositione Ministri; sed virtute divina, secundum institutionem, et meritum Christi. Ratio posterioris, » quia ad confectionem Sacramenti requiritur talis intentio, quæ » actionem determinet ad esse Sacramentale, tollatque indifferentiam verborum, et actionum; talis autem non esset intentio » solius actionis externæ, quæ ad alios fines, v. gr. ad ludum » potest referri. »

14. — Quæritur I. An in Ministro Sacramentorum, præter intentionem, requiratur etiam intentio, ut validè ea conferat? Affirmat *La Croix l. 6. p. 1. num. 84.* Aliàs (ut ait) confectio Sacramenti non esset actio humana, humano modo adhibita. Ex qua opinione, si probabilis esset, inferretur utique, quòd Minister voluntariè se distrahens, non conferret Sacramentum; sed hoc

non videtur posse subsistere, et ideo ipse *Croix n. 85.* fatetur, vix fieri posse ut per distractionem Sacramentum invalidetur, quia semper permanet attentio virtualis, nisi distractio sit totalis. Hæc igitur opinio minimè probabilis mihi videtur, nec eam inveniri ab alio Auctore traditam; omnes enim dicunt, ad valorem Sacramenti, præter materiam et formam, nihil aliud requiri quàm intentionem Ministri, ut definitum fuit à Conciliis, prout infra referemus *n. 23.* Nec officit dicere, non esse actionem humanam illam quæ fit sine attentione; nam licèt, ut homo humano modo operetur, requiratur ut ad finem operis, quod intendit facere attendat, non tamen requiritur, ut cum opus exequitur, actualiter attendat. Si autem necessario hæc attentio requireretur, nec etiam consequenter sufficeret (ut non rectè supponit *Croix*) attentio virtualis. Nam juxta dicta *l. 4. num. 177. v. Ratio*, hæc attentio virtualis non datur, nec potest intelligi, quia cum attentio sit actus intellectus considerantis id quod homo agit, necessario importat, ut intellectus actu advertat; unde sicut non potest dici, quòd intellectus virtualiter consideret, quod non considerat, ita nequit dici hominem virtualiter attendere, quando actu non attendit, sed aliò est distractus. Hinc optimè docet doctissimus *P. Suar. in 3. p. D. 12. sect. 3. v. Dico. 1.* quòd Minister, etsi distractus, verè conficit Sacramentum; « Quia (ut ait) actio » ejus est simpliciter humana et libera, et procedit à priore intentione. »

Utrùm autem peccet graviter Minister voluntariè se distrahens in confectione Sacramenti? Omnes dicunt peccare saltem venialiter; et *Cont. Tourn. t. 4. p. 134. v. Ex his*, dubitat quin etiam peccet mortaliter; sed probabiliter hoc negat *Croix cit. n. 85. cum Gobat et communi*, nisi esset periculum errandi in formis præsertim longioribus. In confectione tamen Eucharistiæ voluntariam distractionem mortalem esse, probabiliter dicunt *Conc. t. 8. p. 513. n. 13. et Tamb. de Sacrif. Miss. l. 2. c. 13. n. 8.* (contra *Croix l. 2. p. 2. n. 443. et Mazz. tom. 3. pag. 212.* qui tenet probabile esse quòd sit tantum venialis). Ratio, quia distractio in tali Sacramento videtur non carere gravi irreverentia.

15. — Quæritur II. Quotupliciter potest esse intentio? Intentio potest esse vel actualis, vel habitualis, vel interpretativa, vel virtualis. Actualis est, cum quis actu intendit Sacramentum conficere. Habitualis est, cum quis habuit antecedenter actualem, et non revocavit, sed de illa non amplius cogitat, nec ea in aliquo effectu permanet. Interpretativa est, cum quis nullam habet nec habuit intentionem actualem, sed ita est dispositus, ut, si adverteret, haberet. Virtualis demum est, cum quis, licèt hinc et nunc non intendat actualiter conficere Sacramentum, agit tamen virtute actualis intentionis habitæ, prout si quis habens intentionem Sacramentum Eucharistiæ conficiendi, adeat Ecclesiam, dicat Missam, et consecret.

16. — His positis, dicendum I. ad conficienda et conferenda Sacramenta non sufficere in Ministro intentionem habitualem,

aut interpretatioam. Hoc ut certum communiter docent *Suar. in 3. p. D. 13. sect. 3. Cont. Tourn. t. 4. p. 119. concl. 1. Conc. t. 8. p. 85. num. 4. Holz. t. 2. p. 5. n. 22. Viva de Sac. qu. 1. a 4. n. 6. Croix lib. 6. p. 1. n. 56 et 57. Salm. tr. 1. c. 7. n. 42 et alii passim*. Ratio, quia huiusmodi intentiones non faciunt, ut actio sit elicita humano modo, ut requiritur in Ministro, à quo procedunt Sacramenta tanquam à causa operante.

17. — Dicendum II non requiri in Ministro intentionem actualem. Idem etiam certum est apud omnes cum *S. Thom. 3. part. qu. 64. a 8. ad 3.* Ratio *S. Doctoris*: *Sed hoc* (scilicet actualiter attendere) *non est totaliter positum in hominis potestate, quia præter intentionem, cum homo vult multum intendere, incipit alia cogitare.*

18. — Dicendum III sufficere, ut Minister habeat intentionem virtuales; quia per hanc ille verè operatur humano modo, cum talis intentio sit vera causa actionis. Idque pariter commune et certum est cum *Suar. l. c. Tourn. t. 4. p. 133. concl. 2. Conc. tom. 8. p. 86. n. 4. Lugo de Sac. D. 8. n. 74. Wig. tr. 11. Ex 4. n. 32. R. 2. Holz. t. 2. p. 6. n. 12. Salm. l. c. Ronc. c. 5. q. 3. et alii ex D. Th. l. c.* ubi sic docet: *Licet ille qui aliud cogitat, non habeat actualem intentionem, habet tamen habituales, quæ sufficit ad perfectionem Sacramenti.* Pro intentione autem habituali *S. Doctor* hinc sine dubio intelligit virtuales, nam immediate post sic subdit: « Puta cum Sacerdos accedit ad baptizandum, intendit facere circa baptizandum quod facit Ecclesia, » unde si postea in ipso exercitio actus cogitatio eius ad alia rapiatur, ex virtute (nota) primæ intentionis perficitur Sacramentum. » Hinc rectè dicunt *Viva Art. 4. num. 6. et Croix lib. 7. p. 1. num. 59.* cum *Abelly, Gammach et Mauro*, quod Minister, qui de inore ponit actiones requisitas ad Sacramentum, nisi debitam intentionem positivè excludat, imprudenter de ea dubitat, quia saltem vult facere quod alias solet, et quod alii Ministri faciunt. Adde, quia per hoc quod cognoscit actionem illam esse sacram, et frustra non poni, exercitè intendit eam ponere juxta finem suum, ut *Viva et Croix cum Vasq. l. c.* Quare advertunt *Bellarm. Henrig. Croix, et Viva ibid.* non esse opus, ut Minister ore, vel corde reflexè dicat se intendere conficere Sacramentum, sed sufficere ut sit animo præsens, et attentè faciat id quod facit.

19. — Sufficit etiam intentio Ministri coacta, sive metu extorta, præterquam in Matrimonio, ut rectè dicunt *Croix n. 60. et Lugo D. 9. n. 131.* quia metus non tollit voluntarium; sicque definitum refert *Lugo in Conc. Tolet. IV. c. 56.* Ita pariter non invalidat Sacramentum, excepto Matrimonio, error Ministri circa personam suscipientis, nempe si Minister putans absolvere Petrum, absolvat Paulum, ut cum communi docent *Suarez, D. 13. sect. 3. in fine, et Lug. D. 8. n. 114.* modo tamen Minister non alliget suam intentionem ad aliam personam determinatam quod ordinariè non evenit, nisi in Matrimonio.

20. — Quær. III. An ad validitatem Sacramentorum requiratur intentio interna Ministri? Dicendum I non sufficere solam intentionem faciendi actionem externam, sed requiri intentionem faciendi quod facit Ecclesia. Hoc est de fide contra Lutherum, qui dicebat sufficere solam intentionem ponendi ritum exteriorem, etsi joco peractum; ita ex *Trid. Sess. 7. Can. 11.* ubi habetur: *Si quis dixerit in Ministris, dum Sacramenta conficiunt et conferunt, non requiri intentionem saltem faciendi quod facit Ecclesia, anathema sit.* Item in *Sess. 14. can. 9.* habetur: *Si quis dixerit absolutionem sacramentalem Sacerdotis non esse actum judiciale, sed nudum ministerium pronuntiandi et declarandi remissa esse peccata confitenti, modò tantum credat se esse absolutum, aut Sacerdos non serio, sed joco absolvat; aut dixerit non requiri confessionem Pœnitentis, ut Sacerdos eum absolvere possit: anathema sit.* Idem habetur in *Decr. Fidei Conc. Flor. sub Eug. IV. t. 19. Conc. p. 535.* ubi dicitur: *Omnia Sacramenta tribus perficiuntur, videlicet, rebus tanquam materia, verbis tanquam forma et persona Ministri conferentis Sacramenta, cum intentione faciendi quod facit Ecclesia.* Idem declaratum fuit in *Conc. Constant. Sess. ult.* ubi præscriptum fuit: *Ut suspectus de hæresi interrogetur, an credat quòd malus Sacerdos, cum debita materia et forma, et cum intentione faciendi quod facit Ecclesia, verè conficiat et conferat Sacramenta?* Ratio doctrinæ hujus est, quia actio Ministri debet ad ministerium referri, actio autem joco facta non refertur ad ministerium sacrum, sed tantum ad irrisionem. Lutherus dicebat sufficere actionem jocosam, eò quòd ipsa adhuc satis erat ad fidem excitandam; sed hoc principium patet esse falsum, nam in pueris nequit fides excitari, et tamen jam ipsi capaces sunt Baptismi.

21. — Dicendum II. non requiri intentionem faciendi quod facit Ecclesia Romana, sed sufficere intentionem faciendi quod facit vera Ecclesia à Christo instituta. Id pariter certum est, quia baptizati ab Hæreticis, qui Ecclesiam Romanam non credunt esse veram Ecclesiam, nequaquam sunt rebaptizandi. Hinc tamen bene advertit *Sylvius (in 3. p. q. 64. art. 8.)*: *Quòd si quis nollet facere quod Ecclesia Romana facit, etiamsi esset vera Christi Ecclesia, Sacramentum non subsistit, quia revera non habet intentionem faciendi quod Christus instituit.*

22. — Dicendum III. non requiri ad valorem Sacramenti intentionem explicitam conficiendi Sacramentum, aut producendi effectum Sacramenti; sed sufficere intentionem peragendi ritum, qui ab Ecclesia habetur pro sacro. Ratio, quia (ut supra dictum est) sufficit intentio faciendi quod facit Ecclesia. Ita communiter *Suar. in 3. p. D. 64. Sect. 8. a 8. Tourn. in Prælect. Theol. t. 6. p. 145. et ejus continuator t. 4. p. 86. Conc. t. 8. p. 84. ex n. 1. Viva in prop. 30. damn. ab Alex. VIII. n. 1. et alii omnes ex D. Th. in 4. Dist. 6. q. 1. art. 3. q. 2 ad 1.* ubi docet validè conferri Baptismum, *quomòs ille, qui non credit Baptismum esse Sacramentum, aut habere aliquam spiritualem virtutem, non intendat,*

dum baptizat, conferre Sacramentum, tamen intendit facere quod facit Ecclesia, etsi illud reputet nihil esse. Et quia Ecclesia aliquid facit, ideo ex consequenti, et implicite intendit aliquid facere, quomodo non explicitè. Rectè verò advertunt *Contin. Tournely d. p. 86. Ronc. c. 4. q. 3. cum Bon. etc.* quòd si quis unquam crederet Sacramentum non confici, nisi habeatur intentio explicita conficiendi Sacramentum, et hanc intentionem non haberet, nullum conficit Sacramentum; quia tunc non intendit facere quod facit Ecclesia. Item advertendum quòd, licet valeat Sacramentum, etiamsi Minister habeat explicitam intentionem conferendi Sacramentum, vel ejus effectum; modò (ut diximus) intendat facere quod facit Ecclesia, quia tunc implicite habet intentionem conferendi Sacramentum, ut vidimus mox supra ex *D. Thoma*: si tamen intentionem positivè contrariam habeat non conferendi Sacramentum, tunc non confert Sacramentum, quia vera tunc non habet intentionem neque explicitam, neque implicitam faciendi quod facit Ecclesia, ut docet *D. Th. 3. p. q. 64. a. 10.* ubi ait: *Intentio Ministri potest perverti dupliciter uno modo respectu ipsius Sacramenti, puta cum aliquis non intendit Sacramentum conferre, sed derisorie aliquid agere; et talis pervertitas tollit veritatem Sacramenti, præcipue quando suam intentionem exterius manifestat.* Nota verbum præcipue, ergo si tantum interiùs derisorie agit, nec etiam confert Sacramentum. Idque confirmat idem *S. Doctor. eod. art. 10. ad 2.* ubi: *Intentio ludicra (non actio ludicra) vel jocosa excludit primam rectitudinem intentionis; per quam perficitur Sacramentum.*

Præterea, non requiritur intentio explicita celebrandi ritum externum, ut formaliter et absolute sacrum. Hoc patet, nam alias *Baptismus* collatus à *Paganis*, qui Sacramenta ignorant, aut irridunt, esset nullus; sed *Nicolaus I.* cum consultus fuisset à *Bulgaris* de valore *Baptismi* collati à *Judæo*, vel *Pagano*, respondit esse validum, si collatus fuerit cum vera materia et forma: valet enim talis *Baptismus* ob intentionem generalem faciendi, quod audierit *Judæus* vel *Paganus* fieri ab Ecclesia Christi? Ita in *cap. A quodam D. l. de Consecr.*

25. — Hic autem occurrit magna illa quæstio, olim excitata, ut ferunt, ab *Ambrosio Catharino*, et nostris temporibus valde agitata, nempe an ad validitatem Sacramenti requiratur, ut Minister habeat intentionem faciendi ritum sacrum, quem intendit Ecclesia? Prima sententia negat; duplicem enim distinguit intentionem, unam faciendi solum actum externum, quem facit Ecclesia, et hanc dicit esse necessariam; alteram faciendi actum externum, non simpliciter, sed ut sacrum sive sacramentalem, quem Christus instituit, et Ecclesia intendit, hancque tenetur non requiri. Hæc sententia plures quidem insignis nominis patronos habet, et præcipue *Juenin, Contensonium, M. Serri, Genettum, P. Milante*; eamque non obscure videtur etiam tradidisse *P. Salmeronius in l. 1. D. Pauli Epist. p. 3. dip. 2.* ubi dixit: *Advertendum duplicem esse intentionem Ministri conferentis*

Sacramentum, alteram quidem publicam, et Ecclesie ipsius, cujus ministerio perfungitur. Hæc autem intentio satis exprimitur in ipsius Sacramentorum formis; intendit enim Ecclesia per hujusmodi verba baptizare, confirmare, etc. Hæc autem intentio inseparabilis est ab ipsis verbis, si integrè, ut debent, proferantur. Hujus autem sententia Bellarm. l. 1. de Sacr. c. 27 et Lugo eod. tit. D. 8. Sect. 2. auctorem faciunt præfatum Ambrosium Catharinum; sed Tourn. Prælect. Theol. t. 6. p. 138 et P. Conc. t. 8. p. 65. n. 8. quærunnt vindicare Catharinum, dicentes tantum ipsum voluisse non requiri intentionem, quæ respicit effectum Sacramenti, vel ritum externum prout sacrum ab Ecclesia celebratum. Sed quidquid sit de hoc, ratio hujus sententia est, quia ex Tridentino non requiritur in Ministro intentio faciendi quod Ecclesia intendit, sed tantum faciendi quod facit Ecclesia; et ideo sufficit, ut Minister serio applicet materiae debitam formam, ut facit Ecclesia.

Secunda verò sententia communis et sequenda, affirmat omnino requiri intentionem Ministri faciendi ritum Sacramentalem, quem intendit Ecclesia; hanc tenet *Bellarm. l. c.* ubi ait oppositam non differe ab errore Novatorum, item *Lugo, l. c.* ubi dicit eam ab omnibus meritissime rejici, et saltem non multum distare ab errore Hæreticorum. *Vasq. disp. 138.* qui contrariam vocat damnatam, item *Tourn. loc. cit. t. 6. p. 139. et suus Continuat. t. 4. p. 88. concl. 3. Petroc. t. 3. c. 4. q. 2. Conc. t. 8. p. 67. § 3. Croix l. 6. p. 1. n. 54. Viva de Sacr. q. 1. a. 4. n. 6. Antoine p. 459. n. 2. Salm. eod. tit. c. 7. n. 26. cum Suar. Bonac. et aliis*: Et hanc sententiam tuetur etiam *SS. P. Bened. XIV* in suo aureo Libro de Synodo l. 7. c. 4. n. 9. Probatur 1. ex *Trid. in dict. Can. 11. Sess. 7.* ubi requiritur intentio faciendi quod facit Ecclesia; ergo non sufficit intentio tantum serio applicandi formam materiae, ut facit Ecclesia; reipsa enim hæc intentio, dum actio externa ponitur, est ab actione inseparabilis, ut dixit *P. Sal. ut supra*, sed ultra requiritur intentio faciendi ritum sacramentalem, quem facit Ecclesia: alias tam *Conc. Trid.* quam *Constantiense* frustra præter materiam et formam requisivissent intentionem Ministri faciendi, quod facit Ecclesia. Probatur 2. et fortius ex *Propos. 28* damnata ab *Alex. VIII* quæ dicebat: *Valet Baptismus collatus à Ministro, qui omnem ritum externum formamque baptizandi observat, intus verò in corde suo apud se resolvit: Non intendo facere, quod facit Ecclesia.* Nota verba intus verò, ergo damnavit Pontifex opinionem non requirentem intentionem internam faciendi quod facit Ecclesia. Reponunt adversarii, et præcipue *P. Milante*, propositionem præfata ideo fuisse damnatam, quia comprehendebat omnem ritum sive serio, sive joco peractum. Sed respondetur 1. nullum in propositione verbum fieri de administratione jocosa. Respondetur 2. quòd superflua quidem fuisset hæc damnatio, si sola administratio jocosa fuisset reprobata, hæc enim jamdudum à Tridentino proscripita fuit: nec tempore hujus damnationis aliquis erat, qui errorem Lutheri

renovaverit; nam, ut ferunt *Vanroy t. 4. Aurelius Piette t. 5. et Henno l. 1. disp. 4. q. 2. a. 2.* thesis proscripta fuit decerpta ex thesibus *Feroacquesii*, qui sententiam de externa intentione, exclusa jocos administratione, acriter propugnat. Hinc dicendum cum SS. P. Bened. XIV in *cit. lib. de Synodo n. 8.* saltem grave vulnus ex præfata Prop. damn. inflictum fuisse sententiæ Catharini.

Probat 3. ratione qua evincitur necessariam esse intentionem internam Ministri ad conferendum Sacramentum; ut enim habetur ex *D. Th. 3. p. q. 64. art. 8.* quæ in Sacramentis aguntur ad plura referri possunt, prout ablutio in Baptismo referri potest ad munditiam corporalem et spiritualem; ideo oportet, ut per intentionem abluentis referatur et determinetur ad unum, id est ad effectum sacramentalem, sive ad abluionem spiritualem. Hic autem nolumus immorari ad discutiendos plures textus *D. Th.*, in quibus obscure locutus est, pro quorum solutione adi *P. Conc.*, et *Cont. Tourn. ll. cc.* Sed S. Doctor *Opusc. 8.* clarè docuit, ultra ritum externum omnino requiri internam intentionem, dicens: « Requiritur etiam in quolibet Sacramento » persona Ministri conferentis Sacramentum cum intentione » conferendi et faciendi quod facit Ecclesia; quorum trium, si » aliquid desit, id est, si non sit debita forma verborum, et si » Minister Sacramenti non intendat Sacramentum conferre, » non perficitur Sacramentum.

Idque maximè confirmatur auctoritate SS. Pont. Bened. XIV, in sua *Instruc. ad Vices gerentem*, data Romæ die 28 Febr. 1747 (inserta suo *Bullario num. 28. Tom. II.*): ibi *num. 48* reprobat opinionem *Cajetani et Soto*, qui volebant sufficere in suscipiente Baptismum voluntatem neutralem, nempe non consentientem neque repugnantem; et declarat ex mente *Innoc. III. in. c. Majores, de Baptismo*, quòd Sacramentum Baptismatis tunc effectum habet, quando quis vel actu præbet, vel jam antea præbuit voluntatem; et si neque consentit, neque dissentit, licet externè compositus, nequit baptizari, si nunquam antea habuit voluntatem suscipiendi Baptismum. Hoc posito, nempe quòd in subjecto necessario requiritur intentio suscipiendi Sacramentum, deinde transit Pontifex ad intentionem requisitam in Ministro, et mentionem faciens de opinione *Catharini* dicit: *Hæc opinio (nempe Cajetani) minus habet difficultatis, cum non de conferente agatur, sed de accipiente Baptismum.* Ergo tantò magis in conferente, ultra compositionem externam interna requiritur intentio. Tandem, quamvis sententia opposita esset probabilis, nulli dubium (ut ait Pont. Bened. XIV, in *cit. l. de Syn. n. 9.*) eam non posse in praxi adduci ex Prop. 1 damn. ab *Innoc. XI*, ubi declaratum fuit in conferendis Sacramentis illicitum esse sequi opinionem probabilem, relicta tutiore. Hinc rectè docet præfatus Pontifex, quòd si constet quempiam Baptismum, aut aliud Sacramentum interabile administrasse, omni adhibito externo ritu, sed intentione retenta, aut cum deliberata voluntate non

faciendi quod facit Ecclesia, urgente necessitate, erit Sacramentum iterum sub conditione perficiendum; si tamen res moram patiat, Sedis Apostolicæ oraculum erit exquirendum.

24. — Quær. III. Si Minister habeat duas intentiones contrarias, quænam debeat prævalere? Resp. I. Si voluntates istæ sint simul, prævalet prædominans; nempe, quæ eligeretur, cognita impossibilitate. Resp. II. Si inter voluntates contrarias una succedat alteri, posterior valet, nisi prior revocaverit (saltem virtualiter) omnem voluntatem subsequentem; tunc enim prior voluntas; modò expressè non revocetur, certè prævalet. In his autem, si adhuc remanet dubium, dubius erit valor Sacramenti; nam, ut valor Sacramenti tanquam certus habeatur, requiritur (sufficit) præsumptio, quæ sit moraliter certa, excludens omnem oppositam formidinem. Ita *Vioa q. 1. a. 4. n. 98. Lugo de Sacr. D. 8. n. 123 et Croix l. 6. p. 1. n. 69. cum Bosco, Pallao. Dicast. etc.* Si quis autem contraheret Matrimonium, intendens illud esse solubile, tali animo, quòd si sciret esse insolubile, non contraheret, tunc nullum esset Matrimonium, ut rectè docent *Lugo l. c. n. 128. Sanch. de Matrim. l. 2. D. 13. Croix l. c. n. 72. cum Perez. Conc. etc.* Et item dicunt *Bellarm. Vasq. et Dic. cum aliis apud Croix* de Infideli, qui sic contraheret, Ratio, quia Matrimonium de sua natura est indissolubile; unde qui sic contraheret, apponeret conditionem contra substantiam Matrimonii, ac ideo illud invalidantem, juxta *cap. fin. de condit. appos.* Valide tamen contraheret ut ait *Lugo ex n. 132. cum Suarez*, si quis per errorem putaret Matrimonium esse solubile, quia error privatus non tollit ei intentionem generalem contrahendi modo quo debet.

25. — « Dixi 1. saltem virtualis: tum quia non sufficit inter- » pretativa, vel habitualis (qualis etiam potest esse in ebrio), » cum actus ab ea procedens non sit humanus et deliberatus, seu » liber in se: tum quia actualis, qua scilicet actu intendis, et vis » hoc facere, etsi melior sit, et consultata, non tamen requiritur; » cum enim ea non sit in nostra potestate, et homo facile distra- » hatur, nimis durum, et plenum scrupulis fuisset, si hanc » Christus requisivisset. Virtualis autem dicitur, quæ ex actuali » præcedente relicta durat in aliqua actione vi illius incepta, » et continuata: ut si ex intentione baptizandi, vel celebrandi, » vadas ad Ecclesiam, sacras vestes induas, ad altare, vel baptis- » terium accedas, etsi interim omnino alia cogites. Ratio est, quia » hoc sufficit, ut actio illa sit humana et moralis. *Laym. l. 5. » t. 1. c. 5.* »

Unde resolves:

- « 1. Si Sacerdos habens fortè ante se panem, recitet factum » et verba Christi; non ideo consecrat.
- « 2. Impotens rationis, ebrius, vel somnians, non conficit Sa- » cramentum, etiamsi ante ebrietatem, vel somnum id intenderit; » quia non agit humano modo. *Laym. l. c. ** (Ita communiter

212 LIB. VI. TRACT. I. DE SACRAMEN. IN GENERE. CAP. II.

» *Suar. Vasq. Con. etc. apud Croix l. 6. p. 1. n. 55. contra Cabrera.*)

» 3. S. Athanasius in lusu puerili verè baptizavit, quia intendit facere, quod viderat in templo fieri ab Episcopo.

» 4. Hæreticus validè baptizat, et contrahit Matrimonium, etsi non credat hoc esse Sacramentum, rideat, et contemnat: imò etsi nolit facere quod facit Ecclesia Romana, sed quod sua; falsò putans non Romanam, sed suam esse veram; etsi etiam per hoc nolit conferri gratiam. Ratio est, quia intentio generalis, qua vult quod Christus instituit, prævalet intentioni provenienti ex errore privato. *Bon. q. 3. p. 2. n. 9. Suar. Fill. etc.*

» 5. Non debet repetere sub conditione consecrationem, qui in ipsa fuit distractus * (*Vide dicta supra n. 14.*) * vel qui minores hostias ad altare detulit, de quibus majorem consecrans, non explicitè cogitavit, nec detexit.

» Dixi 2. *Absoluta*; quia conditionata suspendit effectum; quod, præterquam in Matrimonio, fieri non potest.

Unde resolves:

» 1. Validum est sacramentum collatum sub conditione præterita, aut præsentis necessaria, vel contingente, si conditio verè sit impleta: v. g. absolvo te, si vis dimittere concubinam, si capax es; baptizo te, si non es baptizatus. *Bon. l. c. n. 18.*

» 2. Nullum est Sacramentum datum sub conditione futura, sive sit hæc contingens, ut, absolvo te, si restituas, si dimittes concubinam etc. sive necessaria, aut adjecta animo suspendendi Sacramentum, ut absolvo te, si cras sol orietur. *Bon. ib. Suar. Con. etc. contra Dic. et Esp.*

» 3. Dubium est Sacramentum collatum sub conditione occulta, humano modo incognoscibili: v. g. baptizo, si es prædestinatus, si Deus videt te hoc anno moriturum.

» 4. Graviter peccat, qui administrat Sacramentum (excepto Matrimonio) sub conditione, non solùm futura, (quod semper est mortale.) * (*Ut Salm. c. 7. n. 59. cum Gran.*) * sed etiam præsentis, aut præterita; sive in se sit prorsus occulta, quod etiam est mortale; sive humano modo cognoscibilis: quod tamen nullum est, si fiat ex causa rationabili; rarò veniale, sæpius mortale, si absque ulla causa. Ratio est, quia aut nullum facit Sacramentum, aut dubium, aut validum quidem, sed non sine negatione in re gravi. *Vide Bon. l. c. Suar. Conc. etc. Schol.*

26. — Quær. I. An sit validum Sacramentum collatum sub conditione? Si conditio est de præterito, vel de præsentis, sine dubio, verificata conditione, Sacramentum est validum. Ita communiter *Suar. in 3. p. D. 13. sect. 3. v. Dico 3. Laym. l. 5. tr. 1. c. 5. n. 13. Contin. Tour. t. 4. p. 135. Concl. 1. Pal. de Sac. D. un. p. 5. n. 7. cum Con. Bon. etc.* Si verò conditio sit

de futuro, nullum quippe est Sacramentum collatum, ut *Tourn. l. c. cum Bus. et aliis*, ut supra communiter. Ratio, quia ut Sacramentum validè conferatur, forma est applicanda materiæ præsentis, aliàs haberetur effectus Sacramenti, quando forma et materia jam desierint adesse. An autem validè absolveret Confessarius sic dicens: *Absolvo te, si Deus cognoscit quod restituas?* Affirmant *Viva de Sac. q. 1. art. 4. n. 7. et Henr. Arriaga et Bernal. ap. Croix l. 6. p. 1. n. 81.* qui id valde probabile putat: quia (ut dicant) tunc jam apponitur conditio de præsentis, cum Deo omnia futura sint nota. Sed huic opinioni rectius contradicunt *Tourn. l. c. v. Sed quid. Conc. tom. 8. p. 87. n. 9. item Coninch. Avers. et Dicast. ap. Croix l. c.* Ratio, quia, cum Deus commiserit administrationem Sacramentorum cognitioni et voluntati hominum, nequit apponi conditio, quæ non possit cadere sub humana conditione.

27. — Quær. II. An sit licitum conferre Sacramentum sub conditione? Quoad Sacramenta characterem imprimentia, certum est apud omnes licitum esse; et patet ex *c. 2. de Bapt.* ubi dicitur: « De quibus dubium est an baptizati fuerint, baptizantur his verbis præmissis: Si baptizatus es, non te baptizo; sed si nondum baptizatus es, ego te baptizo. » Et quamvis *Juvenius de Sac. D. 1. q. 3. c. 5. art. 1. et Tourn. in Prælect. Theol. tom. 6. q. 1. art. 4.* asserant ante Sec. VIII non haberi mentionem in Patribus et Conciliis prædictæ formulæ conditionatæ, tamen docet SS. P. Bened. XIV in suo doctissimo libro de *Synodo l. 7. c. 6. n. 1.* ex eo non rectè inferre *Nat. Alex.* non fuisse in usu in collatione Sacramentorum, conditionem apponi; nam asserit ex constanti Ecclesiæ praxi satis probari oppositum. Tantum (ait) in Sec. VIII conditio illa, quæ prius mente detinebatur, exprimi cœpit.

28. — Communiter autem dicunt DD. etiam alia Sacramenta posse conferri et reiterari, si justa causa adsit. Ita *Suar. D. 13. sect. 3. Concl. 3. Pal. d. p. 5. n. 7. Ronc. de Sac. c. 4. q. 6. R. 3. Habert. to. 5. c. 2. q. 2. p. 72. R. 2. Salm. de Sac. c. 7. n. 56. Bon. eod. tit. D. 1. q. 3. p. 2. §. 3. num. 20. cum Sa, Con. Henr. Reg. etc. communiter: et non dissentit Tourn. to. 4. p. 138. v. Dubium, contra Juen. Instit. Theol. to. 7. p. 35. et Antoine de Sac. c. 2. qu. 3. v. Nota, qui ait tantum in Sac. Baptismi id licere, quando adest prudens dubium de ejus valore (Vide dicenda de Bapt. n. 136.); in aliis verò putant non licere, nisi in necessitate. Sed nos primæ sententiæ subscribimus, cum conditio, justa causa accedente, omnem reparet irreverentiam Sacramenti. Diximus *justa* (sive rationabili) *causa accedente*, ut loquuntur *Suar. Pal. Bon. Salm. Ronc. l. c. item Croix l. 6. p. 1. n. 129. Elbel. tom. 3. p. 16. n. 51. et Spor. to. 3. p. 14. n. 96. et p. 19. n. 129.* Nam commune est cum præfatis AA. (contra aliquos) esse peccatum mortale ministrare Sacramenta, si non adsit causa necessitatis, vel gravis utilitatis: illicitum est enim sine tali causa Sacramentum conferre cum dubio effectus. Licitum*

autem est, ut dicunt *Suar. Ronc. Bon. Salm.* et alii communiter, Confessario prudenter dubitanti an absolverit Pœnitentem absolvere sub conditione. Et idem dicunt *Tourn. loc. cit. et Mazz. to. 3. p. 568.* quando absolvendus est puer, de quo dubitatur an compos sit rationis. Si quis autem iudicans Pœnitentem esse dispositum, eum sub conditione absolveret, dicens: *Ego te absolvo, si dispositus es*; rectè dicunt *Tourn. to. 4. p. 137. et Salm d. c. 7. n. 56.* quòd is non peccaret mortaliter, sed non excusaretur à culpa veniali, cùm hoc esset contra ritum Ecclesiæ. Idem ait *Croix. l. 6. p. 1. n. 129.* de eo qui sine rationabili causa repeteret unum verbum, vel syllabam formæ.

29. — Certum autem est, quòd casu quo adest extrema proximi necessitas, et non habeatur materia, nisi dubia, tunc Minister non solum potest, sed tenetur sub gravi Sacramentum ei ministrare sub conditione, ut docet *Lugo de Sacr. D. 8. num. 140. cum Suar. Vasq. Con. Caj. Sylo. et com. apud Vioa in Trut Append. §. XI. circa finem.* (Vide dicenda num. 102. v. *Materia et de pœn. n. 480.*) Advertit tamen. *Lug. Resp. Mor. l. 2. n. 10.* quòd, si postea certa habeatur materia, et locus erit, repetendum est Sacramentum sub conditione, si forte primum invalidum fuerit; et idem ait *Croix num. 123. cum Tamb. Gobat. etc.* Intellige hoc de Sacramentis non iterabilibus, ut Baptismo, Confirmatione et Ordine. Notandum præterea, quòd si Sacramentum sit ministrandum sub conditione, nullatenus requiritur, ut conditio ore exprimat, sed sufficit mente concipi. Ita *Tourn. t. 4. p. 39. Concl. 3. Ronc. c. 4. Q. 5. cum Pal. Gob. etc. ap. Croix n. 83. ubi Moya hoc asserit commune, et Escob. putat certum.* Quando verò publicè confertur Baptismus dubius, rationabiliter dicit *Tourn. loc. cit.* conditionem exprimendam, ne adstantes credant Baptisum absolute reiterari contra legem Ecclesiæ.

Utrùm autem peccaret mortaliter is qui sine necessitate plures simul baptizaret, vel absolveret sub una forma? Affirmant *Scotus, Gabr. et Con. apud Croix n. 44.* Sed negat *Croix cum Val. Hen. Reg. Dic. et aliis,* quia non videtur hæc notabilis mutatio; omnes tamen dicunt, quòd is non excusaretur saltem à veniali. Vide de Ministro Baptismi.

DUBIUM II.

Quid requiratur in Ministro, ut licitè ministret.

50. Vide quæ habentur de hoc apud *Busemb.* — 51. *Primo* de statu gratiæ requisito in Ministris Sacramentorum, ad ea ordinatis. — 52. Qu. 1. Quid de aliis Ministris ad ea non ordinatis? An Sacerdos baptizans non solemniter graviter peccet? Vide *Infert. 1.* An contrahens Matrimonium in mortali duplex sacrilegium committat? Vide *Infert. 2.* — 53. An excusentur ministrantes in mortali, si urgeat necessitas? Quid de ministrantibus in Nosocomiis, de Obstetricibus, et maxime de Parochis, etc. ministrantibus in necessitate? — 54. Qu. 2. An conferens Sacramenta teneatur præmittere Confessionem si sit in mortali? — 55. Qu. 3. An peccet gra-

viter Sacerdos, sive Diaconus ministrans Eucharistiam in mortali? Quot peccata committat Sacerdos celebrans in mortali? An ministrans Eucharistiam pluribus successivè, committat plura peccata? An peccet graviter tangens ex officio Eucharistiam in mortali? — 56. Qu. 4. An peccet graviter Confessarius tantùm audiens Confessionem in mortali? Qu. 5. An Confessarius plures successivè absolvens, plura sacrilegia committat? — 57. *Secundo* de statu Gratiæ requisito in exercentibus alias functiones sacras. — 58. De Diacono et Subdiacono ministrante Altari in mortali. — 59. De Episcopo conferente in mortali Chrisma, vel Oleum Sanctum. — 40. De Episcopo consecrante in mortali, Templà, vel benedicente vestes, etc. Et de Sacerdote assistente Matrimonio, vel benedicente aquam, cineres, etc. — 41. An Prædicator concionans in mortali, peccet mortaliter? — 42. Vide apud *Busemb.* de Ministro utente materia vel forma dubia; vel corruptam proferente formam, vel omittente caeremonias. — 43. An Sacramenta sint indignis deneganda? Dicendum I. Generaliter loquendo, sacrilegium est ministrare Sacramenta indignis. — 44. Dicendum II. Peccatori publico negandum est Sacramentum, sive occulte, sive publicè petat. — 45. Dub. 1. Quid si peccatum sit notum tantùm aliquibus adstantium? — 46. Dub. 2. Quid si crimen sit publicum in alio loco? — 47. Dub. 3. An peccatori publico possit unquam ministrari Eucharistia? — 48. Dub. 4. Quid agendum in dubio de crimine, et de pœnitentia? — 49. Dub. 5. An Minister ob metum mortis possit dare Sacram. indigno? — 50. Dicendum III. Peccatori occulto, publicè petenti non est negandum Sacramentum. Secus si petat occulte. — 51. Qu. 1. An Confessarius possit negare Sacramentum ob crimen auditum in confessione? — 52. Qu. 2. An Episcopus possit negare Sacramentum Ordinis peccatori occulto publicè petenti? — 53. Qu. 3. An possit absolvi Ordinandus habitus in vitio turpi, qui vult ascendere ad Ordines sacros. *Renissivè ad num. 63.* in fine hujus Dubii. — 54. Qu. 4. An Parochus possit assistere Matrimonio publici peccatoris? Et ad quid teneatur circa impedimenta? — 55. Qu. 5. An unus sponsorum possit licitè Matrimonium inire cum altero excommunicato, vel publico peccatore? — 56. Et an liceat conjugia contrahere cum Hæreticis? — 57. Qu. 6. An in Sacramentis conferendis liceat uti opinione probabili? — 58. Qu. 7. An, et quando Ministri teneantur ministrare Sacramenta? — 59. Qu. 8. An liceat simulare administrationem Sacramenti? — 60. An liceat simulare susceptionem Sacramenti? Sed quid si quis simulet se confiteri. — 61. Quid si quis simulet communicare. — 62. Quid si quis simulet contrahere Matrimonium? — 63. **DIS-SERTATIO** de Clerico habituato in vitio turpi; an possit absolvi volens ordinari in Sacris? usque ad num. 77

50. — « **RESP. I.** Præter ea, quæ ad valorem requiruntur, requiritur probitas, sive ut sit in gratia: tum quia Christo, cujus est Minister, debet se conformare, tum quia ad hoc quidem singularitate ordinatur et gratia peculiari donatur, ac proinde hoc curare præ aliis est obligatus. Ita *Laym. l. c. et commun.* »

Unde resolves:

« 1. Peccat graviter, qui conficit Sacramenta, non habens suf-